

Azken urtean,
Santurtzin ere azaleratu
da okupen aurkako
herritarren bulkada.
Argazkia urrikoa da, eta
hainbat lagun etxebizitza
baten aurrean ageri dira,
bertako bizilagunak
kanporatzea xede.

OKUPAZIOAREN KRIMINALIZAZIOAK GOGOR JO DU EZKERRALDEA

Azken hilabeteetan okupazioaren aurkako bonbardaketa mediatikoan ari dira Espainiako Estatuko hainbat hedabide, eta Hego Euskal Herria ez dago berorren eraginetik salbu. Gurean iazko urritik eta Portugaleten jazotako gertakizunen harira ari da gorpuzten okupazioaren aurkako kanpaina, eta hainbat hedabide Portugalete "okupen aurkako gotorleku" gisa aurkeztera iritsi dira. Baina zenbat du egiazkotik diskurtso horrek? Zer ezkutatzen da kontakizun horren gibelean?

U rte zaila izan da igarotakoa Portugaleten okupazio mugimenduentzako. Ezkerraldean munta mediatiko eta politiko handia izatera iritsi dira 2019ko urrian eta 2020ko ekainean Portugaleteko Errepelega auzoan jazotako "desalojo herrikoia". Urrian, Victoria de Castroren kasuak herritarren haserre ez-tandarazi zuen. Auzoko bizilaguna den adineko emakumea bere ahizparen etxera joan zen egun batzuk igarotzera, eta kanpoan zela indarrez sartu zitzaizkion etxean zenbait pertsona. Gertakizunen aurrean Errepelegako bizilagunak antolatatu eta presio herrikoia handia egin zuten, bizilagunaren etxea berreskuratzea lortu arte. Herritarren artean ez-tandarazitako haserrearen ondorioz, okupatuta zeuden beste bi etxebizitza ere hustu zituzten herrian.

2020ko ekainean antzerako gertakizunak errepikatu ziren Errepelegan bertan: "Okupa" batek auzoko emakume bati lapurreta egin ziola zioen zurrumurrua hedatu zen, eta testuinguru horretan, us-

tezko lapurrak okupatutako etxebizitzaren parean 50 pertsona baino gehiago bildu ziren. Bizilagun okupek oihuka eta mehatxuka, eta Ertzaintzaren esku-hartzea medio, mobilizatutako herritarrek okupek etxetik alde egitea eragin zuten. Biharamunean, gauetz, 100 pertsona baino gehiagok beste hitzordu bat egin zuten herriko beste etxebizitza baten parean. Hemen ere, Ertzaintza lagun, beste familia bat etxetik kanporatu zuten.

Azken asteotan, okupazioaren aurkako polemika berpiztu da Portugaleten, uztaila hasieran okupatu zuten Sastraka Gaztetxeko sutearekin. Gaztetxeko ki-deek eta suhiltzaileek egindako lehen adierazpenen arabera, sutea nahita eragindakoa izan da.

"OKUPAZIOAREN ARAZOA": ERAIKUNTZA MEDIATIKO ETA POLITIKOA

Urrian bezala, ekainean ere komunikabide handiek tarte zabala eskaini zieten aipatutako mobilizazioei, "okupazioaren arazoa" hauteskunde eztabaidaren

erdigunean jarritz. Han eta hemen, titular sentsazionalistak irakur zitezkeen: *"Un barrio en guerra contra los okupas"* (Okupen kontrako gerran dagoen auzoa), zioen *El Correo*-k; *"Los vecinos de Repelega vuelven a unirse contra los okupas"* (Errepelegako auzokideak berriro batu dira okupen aurka), *Deia*-k; edota *"Nuevo motín vecinal contra los okupas en Portugalete"* (Okupen kontrako beste matxinada herrikoia bat Portugaleten), *El País*-ek. Kontakizun mediatikoak antagonismo honetatik abiatuz planteatu du gaia: Bizilagunak vs. okupak.

Bizilagunak eta okupak aurrez aurre jartzen dituen diskurtso mediatikoaren eraikuntza ez zen Errepelegako kasura mugatu; epe motzean Bilboko Errekalde auzoan zein Gasteizen, gauza bera egiten saiatu ziren hedabideak. Gasteizko Etxebizitza Sindikatuak salatu zuenez, EITB-tik Herrandarren Kaleko eraikinaren okupazioari buruzko erreportajea egitea proposatu zieten -uztailaren hasieran Sindikatuak birjabetutako etxebizitza blokea, non aterpe beharrean zeuden

Hainbat bizilagun desalojo herrikoia egiteko bildurik Errepelega auzoan, ekainean (Argazkia: Tele7)

ECUADOR ETXEA

Portugaletako Sastraka gaztetxeko sutearen aurrean egindako manifestazioa.

30 pertsona inguru bizi diren-, baina azkenean telebista publikoak ez emititzea erabaki zuen "ikuspegia ez zelako egokia". "Zein da bilatzen zuten ikuspegia?", galdetu zuen Etxebizitza Sindikatuak, ondokoa gehituz: "Erreportajea egiteko etxejabeekin, bizilagunekin, Sindikatua-rekin eta Udalarekin hitz egin zuten eta guztioi berdina galdetu ziguten, ea hemen ere Portugaleten edo Errekalden jazotakoa gertatuko zela uste genuen. Hau da, bizilagunen eta okupen arteko balizko liskar batean interesatuta zeuden". Azkenean, "EITB-k eta beste irratibatziek gure ekarpenak ezabatu zituzten edo ez zuten gaiari buruz ezer emititu", salatu zuen Sindikatuak.

Ez dira soilik komunikabideak termino horietan hitz egin dutenak. Erakundeetako indar politiko nagusiek ere okupazioa arazotzat hartu eta "bizilagun vs. okupa" antagonismoa elikatu dute. Mikel Torres Portugaleteko alkatea (PSOE) "harro" agertu zen auzotarren erantzunarekin Tele7 kateari eskainitako elkarrizketa batean: "Ezin da onartu jendeak etxebizitzak legeaz kanpo okupatzea; izan ere, horrek ezegonkortasun sentimendua sortzen du auzoan". Modu berean mintzatu zen Txema Ezkerra (EAJ) Por-

tugaletako alkateordea, bere atsekabea agertuz "legeak guztiz bermatzaileak direlako etxebizitza bat usurpatzen dutenekin, eta ez hainbeste pisu bat jabetzan dutenekin". "Okupazio kasuen aurrean herritarrek azkarrago jokatzeari eskatzen dute eta lege aldaketak egin behar dira erantzuna azkarra izan dadin", adierazi zion Ezkerrak *Deia* egunkariari.

Kontakizun politiko horiek arazoaren ikuspegi berbera adieraztera datoz. 1.500 etxe huts baino gehiago dituen herri batean, etxebizitzaren premiari erantzuteko okupatzea -hau da, "etxebizitzaren arazoaren" ondorio dena-, arazoaren beraren zergatia bihurtu da. Ildo horretan, bitxia da EAJk egiten duen kontakizuna: etxebizitza eskubidea erabat murrizten duten lege aldaketak aldarrikatzen ditu, nahiz eta aldaketa horiek dagoeneko gauzatuak izan diren 2015eko Zigor Kodearen erreformarekin eta 2018ko Prozedura Zibilararen Legearen aldaketarekin. Aldaketok EAJri berari zein PDeCAT, C's eta PP alderdiei esker egin ziren, etxeak okupatzen dituztenentzako zigorrak gogortuz eta kaleratze prozesuak bizkortuz, "kaleratze express" direlakoekin. Agian EAJ benetan kezkatzen duena da bankuak,

higiezin-agentzia handiak eta funts putreak neurri horietaz ezin gehiago baliatzea. Beharbada horiek dira sustatu nahi dituzten lege aldaketak, PP, C's eta VOX alderdiekin batera.

Beste behin ere, askoren eskubideen izenean, gutxirentzako pribilegioak eskatzen dira; bizikidetzaren izenean, errepresio eta zigor aparatua indartzea proposatzen da; eta, gure askatasunaren izenean, are gehiago lotzen gaituzte menderatze kapitalistaren kateetara.

HERRI MUGIMENDUA, KRIMINALIZAZIOARI ERANTZUTEN

Herri mugimenduko hainbat sektorek salatu dutenez, Errepelegako kasua hedabideek beren neurri sortutako arazoa da, mugimendu oso bat kriminalizatzeko helburua duena. Testu baten bitartez Errepelegako bizilagun talde batek adierazi zuen moduan, "usurpazio arazoa" izan dena -Victoria de Castroren kasuari erreferentzia eginez-, okupazio arazo gisa saldu nahi izan dute. Kanpaina politiko eta mediatiko horren aurrean, okupazioa aldarrikatu dute, "emantzipatzeko" eta "prekarietatearen aurka borrokatzeko" tresna gisa: "Errepelegan eta Portugaleten prekarietateak

MARCOS
okindegia

Benetako antzinako ogia

© 943 450 966
Ubarburu pasealekua, 113
Astigarraga (Gipuzkoa)

mitxelena
NEURRI HANDIKO MEKANIZAZIOA

EZIAGO POLIGONOA, 21
HERNANI

info@talleresmitxelena.com
www.talleresmitxelena.com

LUA arkitektoak
ARKITEKTURA eta HIRIGINTZA
www.luark.com

948132597 - Argita daiteke kalera 20-30 minutu

eta etxebizitza faltak gora egiten dute egunetik egunera, milaka etxe huts dauden bitartean (...) Etxebizitza oinarritzko beharra eta eskubidea da". Okupazioa herri mugimendu gisa ulertzen dutela diote, "milaka pertsonak etxebizitza eskubidearen inguruan bizi duten egoera salatzeko" balio duena.

Portugaleteko herri mugimendutik besterik ere azpimarratu dute: hedabideek hauspotutako herritarren protesten oinarrian pultsio klasistak eta arrazistak daudela, eta horiek elikatzeari arriskutsua dela. Tele7-n egindako hainbat elkarrizketatan, Errepelegako bizilagunek behin eta berriz errepikatu zuten ez zela okupazio edo arrazakeria arazoa, bizikidetzaz gatazka baizik.

Bilboko Okupazio Bulegoak, bere aldetik, alderdi politikoak eta komunikabideak egiten ari direna protesta horiek "instrumentalizatzea" dela salatu du. Helburua argia da, beren arabera: "Prekarizazio" eta "txirotze kolektibo" testuinguruan okupazioa kriminalizatzea, pobrezia kriminalizatzea; eta, aldi berean, okupazioaren bidez ematen diren bizimolde desberdinak eta alternatiba komunitarioak ikusezin bihurtzea, horiek erasotuz. "Okupazioa erasotzen dutenean, txirotze kontraboterea kriminalizatzen ari dira higiezin agentzia eta banketxe handien izenean, jabetza pribatuaren izenean", azpimarratu dute.

Okupazioaren aurkako kontakizun mediatiko eta politikoan diskurtso klasista zein arrazista nahastu direla ere seinatu du Okupazio Bulegoak, koktel leherkorra osatuz: "Ezkerraldeko gertakariak gutxiengo etnikoetakoak, arrazializatutakoak edo migratzaileak diren kideak jarri dituzte afera publikoaren erdigunean". Hau da, pobrezia kriminalizatzeaz haratago, pobre mota bat kriminalizatzen dute, arrazializatua, "txirotze arteko gerra" hauspotuz. Hori hala, Ezkerraldeko bizilagunei dei egin die komunikabideen eta politikarien diskurtsoei entzungor egitera, eta afera klase borroka terminoetan planteatzera: hau da, amorrutako arazo estrukturala eta miseriaren arduradun politiko-ekonomikoen kontra zuzentzea. "Desjabetuen arteko elkartasuna berreraiki dezagun eta zuzen dezagun gorrotoa gorantz, esplotatzaileen, espektatzaileen eta haien jabetza pribatuaren kontra", ondorioztatu dute.

"Okupazio mugimenduan urteetan abandonatutako etxebizitza eta espa-

zioak okupatzearen alde gaude (...) Jabetzaren logikari kolektibizazioaren logika kontrajartzen diogu. Hiri segurtasunaren ideiarik komunitatearena kontrajartzen diogu. Okupatzea autonomiaren, kolektiboaren, eta auzoetako zein herrietako auzokideen arteko elkarbabesaren alde egitea da", aldarrikatu du Okupazio Bulegoak.

ETORKIZUNENKOKA

Oro har, saldu nahi duten Portugaleten "okupen aurkako gotorleku" irudiak taltza zuzena egiten du azken egunetan Sastraka Gaztetxe sutesari emandako herri erantzun jendetsuaren: adin guztietako ehunka lagun mobilizatu dira, gazteei babesa eta elkartasuna helaraziz.

Bistan denez, "desalojo herrikoien" kasuan hainbat diskurtso daude mahai gainean: komunikabideek fokoa auzokideen eta okupen arteko ustezko gerran jartzen duten bitartean, bizilagunek eta herri mugimenduek okupazioa kriminalizatzea komunikabideek egindako instrumentalizazioa salatzen dute. Interesgarria da Okupazio Bulegoaren azterketa, diskurtso politiko-mediatikoa salatzeaz gain, gatazka bera zeharkatzen duen arriskuaz ohartarazten baitu: herri-amorrutako, kontzientea ez bada eta klase-ikuspegi batetik bideratuta ez badago, instrumentalizatu izan daiteke eta "txirotze arteko gerra" piztu dezake.

Ez dirudi kasualitatea denik okupazioaren kriminalizazio kanpaina krisi sistemikoa agerian den unean berpiztea: beste behin, higiezin burbuila eta langile klasearen proletarizazio prozesuaren erdian, burgesiaren botere politiko eta mediatikoa interes espektatzaileen alde mobilizatzen ari da. Testuinguru horretan, okupazioari buruzko polemikak balio politiko izugarria hartzen du. Okupazio Bulegoak kideak begiztatzen dutenez, jokoan dagoena krisiak hartuko duen norabide politikoa da, amorrutako soziala nora bideratuko den: etxebizitzaren problematika okupazio arazo koiunturala ala espektatzaileen arazo estrukturala da? Norantza zuzenduko da herriaren auto-antolakuntza eta klase amorrutako? Bankuen, higiezin-agentzien, funts putreen eta abarren kontra? Edo bizirauteko etxe bat okupatu behar duten desjabetuen gaitasuna? Gorantza ala beherantza? Etxebizitzaren arazoak "txirotze arteko gerra" hauspotuko du, ala klase borrokaren hazi bihurtuko da? ●